

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Feria iv. Cinerum. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

lasi, & Ord. Romano. Responsorialia de eadem Genesi recitari iussit Alexand. II. ex Microl. loco citato, amotis alijs, quæ dicebantur cum *Allel.* cum non deceat (inquit Leo IX. de consecr. dist. 1. *Hiduo*) cantare, *Alleluia.* quando recolimus primi hominis casum in Lectionibus.

6 In Sexagesima dicuntur Responsorialia de Historia Noe, ex decreto Gregor. VII. teste Radulph. *propof.* 16. cum antea ex decreto Alex. II. repeterentur Responsorialia Septuagesimæ. Collecta Sexagesimæ non impedit commemorationem communem de Sancto Paulo in officio. Vide in Tomo 1. de Sexag. pag. 230. nu. 15.

7 In Quinquagesima Respons. de Abraham dici iussit Gregor. VII. ex Radulpho loco citato.

8 Datae sunt Antiphonæ propriae ad *Magnificat*, serè omnibus Ferijs Septuagesimæ, Sexagesimæ, & Quinquagesimæ; de quibus antiqui nihil dicunt. Si Antiphonas spectes, eæ propriae sũt; quia hæ Feriæ non sunt ita communes, vt aliæ per annum; neque ita propriae, vel Feriæ Aduentus, & Quadragesimæ, quarum Antiphonæ numquam omittuntur. si Ferias attendas, in Feria 6. nulla est Antiphona; quia saltem de S. Maria in Sabato fit in Vesp. à Capitulo. In Feria quinta Sexagesimæ, & item sexta in anno bissextili, dicuntur Antiphonæ, quæ in præcedentibus Ferijs fuerunt omisæ, si occurrat fieri de Sancto in iisdem; vel certè de Psalterio sumuntur; non autem de Ferijs Septuagesimæ, quarum Antiphonæ, si omittantur ob Festa Sanctorũ, non resumuntur in sequenti Hebdomada: quod perperam scripsere aliqui in Calendarijs Ecclesiarum particularium: neque Rubrica de his Antiphonis posita ante Feriam V. Sexagesimæ se extendit vltra suam Hebdomadam. si verò numerum obserues Antiphonarum, mysterij aliquid fortasse inest, tum quia nouem eæ sunt omnes: tum quia inter eas certus quidam est gradus, non nisi congruus (ex maiorum saltem auctoritate, qui eas decreuerunt) vt nimirum quatuor Antiphonæ in Vesperis sint assignatæ Ferijs

Septuagesimæ, tres Ferijs Sexagesimæ, duæ Ferijs Quinquagesimæ.

De Feria quarta Cinerum. Cap. X.

1 **E**st priuilegiata hæc Feria, in qua occurrens quodcumque Duplex transfertur, ex Decreto Clemens. VI. Anno 1352. vt ego legi in Martyrologio M. S. antiquo, in Bibliotheca Fortunati Scacchi, Sacri Palatii Sacristæ, de sacris litteris optimè meriti: & habetur in Breuiar. edito Ven. 1549. quia eo die conuenit, vt populus Christianus pœnitentiæ publicæ det indicia.

2 Omnia ergo fiunt, vt in Quadragesima, ait Microl. *cap.* 49. & ad omnes Horas, inquit, *cap.* 50. genuflectimus, hoc est, dicuntur Preces: nam, quia nos augere debemus pensum seruitutis nostræ, præfertim in precibus, ex S. Gregor. relato à Radulph. *propof.* 16. hinc factum est ex eodem Radulph. quòd dicantur his diebus feriales Preces cum officio Psalmorum, Gradualium, & Pœnitentialium.

3 Due Orationes dicuntur quotidie in feriali officio, quarum secũda est Vesperarum propria; quia in Missa duæ item dicuntur super Populum, altera initio, altera in fine; cuius rei causam dedimus, cum de Missæ sacrificio, tomo priore.

4 Nondum dicuntur Vespere ante comestionem, vt reseruetur prerogatiua Dominicæ sequenti, quæ est caput Quadragesimæ, cuius primæ Vespere dicuntur in Choro ante cœnam; & deinceps idem fit in diebus ferialibus, ex Concil. Cabilon. de consecr. dist. 1. *solent.*

5 Dixi, ante cœnam, quia antiquitus soluebatur ieiunium hora cœnæ in Quadragesima post Vesperas; & licet horam anticipemus, retinemus tamen vocabulum cœnæ, cui benedicimus ea Prece quæ adhibetur ad cœnam: *Edent pauperes, &c.* vt in fine dicitur Breuiarij, Quia verò non possumus ieiunare diebus, & noctibus, sicuti fecit Christus, ieiunemus saltem vsque ad horas diurnales inclusiuè, hoc est, dictis Vesperis, vt ait Archid. in *cap. solent, de consecr. cit.*

6 Extra

6 Extra Chorum non tenemur ante comestionem recitare Vesperas. quia Concil. Cabilon. intelligitur de publica in Choro recitatione; cui tanren congruū est, vt conformetur in priuata quoque Vesperarum recitatione.

De Dominicis Quadragesimæ.
Cap. XI.

1 **I**nuitatorium Dom. prima, *Non sit vobis vanum, &c.* composuit Amalar. ex Vnion Auctore Ligni vitæ lib. 5. & ille ipse meminit, de Ord. Antiph. cap. 35. vbi docet tamen se transtulisse hoc Inuitatorium in hanc Domin. à media Quadragesima, in qua ab alijs cantabatur. Primæ Lectiones interrumpunt quidem Lectiones de Genesi; sed indicant fructus pœnitentiæ, ex Durand. lib. 6. cap. 32. Responsoriorum, ex Amalar. de Ord. Antiphon. cap. cit. sunt clauis tituli de conuersatione, & statu totius Quadragesimæ. Oportet enim hoc tempore corrigere mores, ieiunare, plorare, parientes esse, vigilare, pœnitere, eleemosynam dare, quæ omnia in Responsorijs continentur.

2 Frequentatur Psalmus nonagesimus, *Qui habitat, &c.* à quo plures versus hoc tempore desumuntur; quia, inquit Amalar. lib. 4. cap. 19. sumus in his diebus in maiori certamine tentationum; vel inde est, quia malè vsurpauit hunc Psalmum Satanas tentando Christum; contra quæ repetimus eundem in proprio sensu: *Angelis suis mandauit, &c.*

3 Antiphonarum ad Laudes: *Cor mundum, &c.* meminit Amalar. de Ord. Antiph. cap. 36.

4 Cantabatur in diebus nostris Hymnus, *Ad preces nostras*, in secundis Vesperis, qui non erat antiquus, & ratione metri scatebat erroribus; tùm nullum erat Festū, quod quatuor gauderet Hymnis ad primas Vesperas, Nocturnos, Laudes, & secundas Vesperas, præter Dominicas Quadragesimæ; & occupatis Ferijs secundis à Festo Duplici (quando Pascha occurrit die 22. Aprilis) eo Anno numquam recitabatur; quibus omnibus
D. Barth. Gauant. Tom. II.

consideratis in recognitione Breuiarij Clementina, de Breuiario fuit ademptus. De alijs tribus Hymnis diximus; Sect. 5. cap. 6. pag. 54.

5 In Feria secunda sequenti adsunt Capitula propria pro omnibus Horis feriabilibus Quadragesimæ, de quibus mentio est apud Durand. lib. 6. cap. 28.

6 De Quatuor Temporibus nihil fit in officio. Et de his iam diximus Tomo priore.

7 Dominica secunda cur habeat Evangelium Sabbati præcedentis, habes in Tomo priori. Fortè legitur, quia initio Martij transfiguratus est Christus; si Beletio credimus, de diu. offic. cap. 144. Anno Christi vltimo: & in Dominica, hora quarta diei, vt scribit S. Epiph. cit. ab Azor. part. 2. lib. 1. cap. 15. quest. 4. Antiphonæ ad Laudes, *Domine labia mea, &c.* habentur apud Amalar. de Ord. Antiph. cap. 38.

8 Dominica tertia habet easdem Antiphonas ad Laudes, *Fac benigne, &c.* quas recenset idem Amalar. cap. 40.

9 In sequenti Fer. quinta est Oratio singularis de SS. Cosma, & Damiano; quia Statio fit in eorum Ecclesia, quam de dicauit Romæ in Foro Boario Felix IV. ex Rupert. lib. 8. cap. 2. Sed in lib. Sacramentorum S. Gregorij non habetur hæc Collecta; & aliàs diximus à Gregorio II. data esse officia Ferijs quintis Quadragesimæ quis igitur Collectam composuerit, est incertum; cum in lib. cit. Sancti Gregorij I. habeatur Oratio alia cum Secreta, & Post communionem, quarum auctor dicitur Gregorius II. ergo non est Gregoriana, neque Primi, neque Secundi. Non tamen impedit commune Suffragium, de iisdem Sanctis in Ecclesia eorumdem, qua de re in tomo 1. pag. 231.

10 Dominica quarta dicitur *Latere*, sicut in Aduentu Dominica tertia, *Gaudete*, quia Missæ harum Dominicarum habent Introitum, *Latere Ierusalem, &c.* *Gaudete in Domino*: & cum lætitiā indicent, Dalmaticis vtuntur ministri in solemnibus Missis; vt alibi diximus.